

בש"פ 9797/17 - מדינת ישראל נגד זיאד כנעאן

בבית המשפט העליון

בש"פ 9797/17

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: זיאד כנעאן

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד בת שבע אבגז

בשם המשיב: עו"ד עופר קופרמן

החלטה

1. בקשה שלישית להארכת מעצרו של המשיב מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, בתשעים ימים החל מיום 26.12.2017, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 70331-09-16 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

2. איני רואה צורך לשוב ולפרט את מכלול עובדות כתב האישום, כפי שאלו באות לידי ביטוי בהחלטות קודמות.

עמוד 1

של בית משפט זה (ראו: בש"פ 5080/17 מדינת ישראל נ' זיאד כנעאן (2.7.2017)). לעניינו, די בכך שאציין כי כנגד המשיב (ונאשם נוסף) הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות סמים, ובכללן עבירות ייבוא וסחר בסם מסוכן, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית וקשירת קשר לביצוע פשע.

3. עם הגשת כתב האישום כנגד המשיב הוגשה גם בקשה לעוצרו עד תום ההליכים. בעת הדיון בבקשה, הסכים בא כוח המשיב לקיומן של עילת מעצר וראיות לכאורה, ובהעדר חלופת מעצר הסכים למעצרו של המשיב עד תום ההליכים נגדו, תוך שמירה על זכותו להגיש בקשה לעיון חוזר בעתיד, לכשתימצא חלופת מעצר ראויה. מאז, הוגשו לבית משפט זה שתי בקשות להארכת מעצרו מעבר לתשעה חודשים: הראשונה התקבלה על ידי השופטת א' חיות (כתוארה אז) ביום 2.7.2017 והשנייה הוגשה בהסכמת המשיב והתקבלה על ידי השופט ע' פוגלמן ביום 18.9.2017.

הבקשה לעיון חוזר

4. ביום 23.11.2017 הגיש המבקש בקשה לעיון חוזר בהחלטה לעוצרו עד תום ההליכים וביקש כי תיבחן חלופת מעצר בעניינו. לאור בקשה זו, הורה בית המשפט קמא על הכנת תסקיר מעצר בעניינו של המבקש (להלן: התסקיר), אשר הוגש לבית המשפט קמא ביום 24.12.2017.

5. מהתסקיר עולה כי המשיב מנהל אורח חיים תקין בדרך כלל, וכי הוא מכיר "בהתנהגותו והתנהלותו הבעייתית טרם מעצרו". עם זאת, העריך קצין המבחן כי "קיימת רמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד". משכך, הומלץ בתסקיר על שחרורו של המשיב למעצר בית מלא בבית דודתו, הרחוק ממקום מגוריו כיום, תחת פיקוחם של קרובי משפחתו שאושרו לשם כך. כל זאת תוך שקילת מתן 'חלונות התאווורות' יומיים למשיב בליווי מפקחיו.

6. ביום 1.1.2018 דחה בית המשפט קמא (השופט ד' בן-טולילה) את בקשת המשיב לעיון חוזר, חרף המלצת שירות המבחן, תוך שקבע כי מקרה זה אינו נמנה בגדר המקרים החריגים ויוצאי הדופן בהם תתקבל בקשה לשחרור לחלופת מעצר כאשר מדובר בעבירות סמים. בית המשפט קמא קבע כי הקושי העיקרי בשחרורו של המשיב נובע מהמסוכנות הרבה של מעשיו כפי שהיא עולה מעובדות כתב האישום, לאור הימצאותו של המשיב ב"מעגל הפנימי" של תכנון העבירה, קשירת הקשר וייבוא הסם במקרה הנדון.

7. בית המשפט קמא זקף לחובתו של המשיב גם את מאפייני אישיותו, כעולה מהתסקיר, ובעיקר נטייתו לחציית גבולות והצורך של המשיב בשיפור מעמדו ודימויו העצמי, אשר הובילו אותו למעורבות לכאורה במעשים המתוארים בכתב האישום. בהקשר זה הדגיש בית המשפט קמא כי המניע למעשיו הנטענים של המשיב לא נבע ממצוקה כלכלית, שכן גדל בסביבה נורמטיבית ובמשפחה ממעמד כלכלי מבוסס שסיפקה את כל צרכיו. כן זקף בית המשפט קמא לחובתו של המשיב את עובדת היותו עורך דין, שעבד כסנגור פלילי, ואשר עשה שימוש בידעותיו כדי לסייע ולהקל עליו ועל שותפיו לעבירה בביצוע העבירות המיוחסות להם.

8. עוד שקל בית המשפט קמא את העובדה כי חלופת המעצר המוצעת היא בכפר ירכא, בו גדל המשיב ובו בוצעו לכאורה חלק מהעבירות המיוחסות לו. בית המשפט קמא סבר כי ספק אם המפקחים שהוצעו, אשר לא היו בקשר עם המשיב בשנים שקדמו למעצרו, יוכלו לזהות גורמי סיכון בהתנהלותו של המשיב.

9. בנימוקי הבקשה שבכתב ובדיון שנערך בפניי, טענה באת כוח המבקשת כי העבירות המיוחסות למשיב ונסיבות ביצוען מלמדות על מסוכנות רבה לשלום הציבור, וכי ישנו חשש מפני הימלטותו של המשיב מן הדין לאור חומרת העבירות והעונש הצפוי לו אם יורשע בדינו.

המבקשת הוסיפה כי עד כה התקיימו ארבע ישיבות הוכחות, בהן נשמעו שני עדים בלבד, וכי נקבעו שלושה מועדים נוספים לדיוני הוכחות במהלך תקופת המעצר המבוקשת כעת. באת כוח המבקשת ציינה כי קצב התקדמות ההליך המשפטי אכן אינו משביע רצון, אך מרבית האחריות לכך נופלת לפתחו של המשיב, בשל בקשותיו החוזרות ונשנות לדחיית הדיונים בעניינו.

10. בטיעוניו בפניי, עמד בא כוח המשיב על כך שההליך המשפטי התקדם בקצב איטי מאד ב-16 החודשים שחלפו מאז הגשת כתב האישום, וכי חלק מהעדויות החשובות בעניינו של המשיב עתידות להישמע בעוד פרק זמן לא ידוע בשל מחלתו של אחד מהעדים. כן מצייין בא כוח המשיב כי כחלק מניסיונותיו לזרז את ההליך, ביקש להעיד את הסוכן שפעל בפרשיה זו, אך בקשתו לא נענתה. בהקשר זה, ציין בא כוח המשיב כי הסוכן כבר העיד נגד נאשם אחר בפרשיה זו, וההליך בעניינו הסתיים בהסדר טיעון לאחר עדות זו, דבר המעיד על ההתקדמות שיכולה היתה להיות גם בעניינו של המשיב לו היתה התביעה נענית לבקשתו.

לעניין חלופת המעצר, הפנה בא כוח המשיב להתרשמותו החיובית של קצין המבחן מהמשיב והמפקחים שהוצעו על ידו, וטען כי אין לזקוף לחובת מרשו את הנתק בינו לבין מפקחיו, אלא ראוי שנתק זה יבחן כנימוק התומך בהמלצת שירות המבחן. בדומה לכך, נטען כי אף את עיסוקו של המשיב כסגור פלילי יש לזקוף לזכותו ולא לחובתו.

לבסוף, עמד בא כוח המשיב על כך שבעוד הנאשם השני בפרשה שוחרר ממעצר לפני יותר משנה וכיום הוא נתון ללא תנאים מגבילים, המשיב עצמו עצור מזה כ-16 חודשים ומעצרו מוארך מעת לעת.

דיון והכרעה

11. במוקד הדיון שלפניי עומדת שאלת המשך מעצרו של המשיב (הארכת מעצר שלישית), מעבר לפרק הזמן הסטטוטורי בן תשעת החודשים להתנהלות ההליך הפלילי ולשהיית נאשם במעצר עד תום ההליכים.

12. הגם שחלה התקדמות מאז ההחלטה הקודמת על הארכת מעצרו של המשיב, אין חולק כי קצב הימשכות ההליכים הנוכחי אינו מניח את הדעת. יודגש כי מרביתם של עדי התביעה הם אנשי משטרה, ולמרות זאת נשמעו עד כה עדויותיהם של שני עדים בלבד (השני מביניהם אף טרם סיים ליתן את עדותו). יש בכך כדי אי מתן משקל מספק להוראת החוק בדבר סיום ההליכים הפליליים בפרק הזמן הקבוע על פי דין.

13. יש להזכיר את העובדה כי המשיב עצור מזה כ-16 חודשים ועל פי קצב שמיעת הראיות בעניינו נדמה כי משפטו רק החל. בקשות שכאלה להארכת מעצר חוזרות ונשנות, מן הראוי שתהיינה בגדר היוצא מן הכלל, ולא שתוגשנה כדבר שבשגרה, מתוך ציפייה כי בית משפט זה יעתר להן.

14. אני ער לטיעוני באת כוח המבקשת בדבר דחיות חוזרות ונשנות בשל בקשות מטעם ההגנה, אולם על בית המשפט מוטלת החובה להתנהלות דיונית ראויה ולעמידה בפרק הזמן כמצוות המחוקק.

15. על אף זאת, אף אני סבור כחברי בהחלטותיהם הקודמות, כי מסוכנותו הרבה של המשיב, כפי שהיא נשקפת מעובדות כתב האישום, מכריעה את הכף להמשך מעצרו. זאת, בשים לב לאופיין של עבירות הסמים, בהן לא ישוחררו נאשמים לחלופת מעצר אלא במקרים חריגים ויוצאי דופן (ראו: בש"פ 2394/17 מדינת ישראל נ' אברג'יל (27.3.2017)). סבור אני, כבית המשפט קמא, כי עניינו של המשיב אינו עולה בגדר מקרים חריגים אלו, ובפרט שהמשיב, על פי הנטען, היה "הרוח החיה" מאחורי ביצוע המעשים המתוארים בכתב האישום.

16. אשר על כן, ולא בלי התלבטות, אני נעתר לבקשת המבקשת ומורה על הארכת מעצרו של המשיב כמבוקש.

מזכירות בית המשפט תשלח עותק החלטה זו לכבוד השופט קמא.

ניתנה היום, כ' בטבת התשע"ח (7.1.2018).

שופט